

analyse af partiernes udbredelse tager højde for socio-økonomiske faktorer og derefter kortlægger residualerne fra regressionsmodellen. Jeg kan dog ikke følge forfatterne, når de hævder, at diffuse residualer er tegn på en velspecificeret model, uanset modellens forklaringskraft. Min væsentligste anke mod artiklen er, at metoden ikke er blevet brugt på et større datamateriale, for eksempel til landsdækkende analyse af flere partier, som det var tilfældet med den mindre frugtbare centroide metode i bogens første del.

Bogens næstsidste artikel er i bedste økologiske tradition et veludvalgt forsøg af Yngve Mohlin på at undersøge landbrugsstrukturens betydning for vælgeradfærd. Afgrænsningen af undersøgelsen til bestemte typer af landbrugsarealer forekommer her mere velmotiveret end de områdeafgrænsninger, der i øvrigt foretages i bogens analyser. Interessant er påpegningen af de politiske konsekvenser af jordens egnethed til landbrug i sammenhæng med forskellige brugsstørrelser. Igen savnes dog diskussion af mulige økologiske fejlslutninger.

Bogens sidste artikel af Ingemar Wörlund om Folkepartiet i Västerbotten er især interessant, fordi den stiller spørgsmål ved den udbredte myte, at Folkepartiets stærke støtte i dette len (i kontrast til det stærkt kommunistiske naboland, Nordbotten) især skyldes de frikirkelige bevægelser. Endvidere bekræftes endnu en gang betydningen af politisk organisatorisk lokalarbejde.

Den sammenfattende vurdering af den foreliggende bog må være, at her foreligger en række mere eller mindre velmotiverede og interessante tilgange til et meget omfattende datamateriale; men at der endnu ikke er produceret *den* samlede fremstilling af svensk partiregionalisering, som dataarkivet må formodes at give mulighed for. De mange forskellige analysetilgange, der præsenteres i bogen, virker ikke koordineret ud fra et overordnet design, hvilket også viser sig ved, at der stort set mangler henvisninger eller anden form for relatering mellem de enkelte artikler i bogen.

Dette betyder dog ikke, at bogen ikke indeholder interessante resultater. Væsentlige resultater er således erfaringerne med anvendelsen af forskellige metoder til regionalisering samt den tilbagevendende påpegning af den selvstændige betydning af lokale organisatoriske forhold for partiets regionale udbredelse.

Søren Risbjerg Thomsen
Institut for Statskundskab

Alan Cawson, *Corporatism and Political Theory*, Oxford: Basil Blackwell, 1986, 174 s., 22,50 £.; Alan Cawson (ed.), *Organized Interests and the State. Studies in Meso-Corporatism*, London: Sage, 1985, 257 s., 9,95 £.

Studiet af interesseorganisationer og deres samspil med statsapparatet har i mange år udgjort et væsentligt studiefelt for politologien. Korporatisme debatten har udgjort en del heraf og har med varierende grader af succes forstået at sætte et ganske væsentligt præg på såvel den offentlige som den mere akademiske de-

analyse af partiernes udbredelse tager højde for socio-økonomiske faktorer og derefter kortlægger residualerne fra regressionsmodellen. Jeg kan dog ikke følge forfatterne, når de hævder, at diffuse residualer er tegn på en velspecificeret model, uanset modellens forklaringskraft. Min væsentligste anke mod artiklen er, at metoden ikke er blevet brugt på et større datamateriale, for eksempel til landsdækkende analyse af flere partier, som det var tilfældet med den mindre frugtbare centroide metode i bogens første del.

Bogens næstsidste artikel er i bedste økologiske tradition et veludvalgt forsøg af Yngve Mohlin på at undersøge landbrugsstrukturens betydning for vælgeradfærd. Afgrænsningen af undersøgelsen til bestemte typer af landbrugsarealer forekommer her mere velmotiveret end de områdeafgrænsninger, der i øvrigt foretages i bogens analyser. Interessant er påpegningen af de politiske konsekvenser af jordens egnethed til landbrug i sammenhæng med forskellige brugsstørrelser. Igen savnes dog diskussion af mulige økologiske fejlslutninger.

Bogens sidste artikel af Ingemar Wörlund om Folkepartiet i Västerbotten er især interessant, fordi den stiller spørgsmål ved den udbredte myte, at Folkepartiets stærke støtte i dette len (i kontrast til det stærkt kommunistiske naboland, Nordbotten) især skyldes de frikirkelige bevægelser. Endvidere bekræftes endnu en gang betydningen af politisk organisatorisk lokalarbejde.

Den sammenfattende vurdering af den foreliggende bog må være, at her foreligger en række mere eller mindre velmotiverede og interessante tilgange til et meget omfattende datamateriale; men at der endnu ikke er produceret *den* samlede fremstilling af svensk partiregionalisering, som dataarkivet må formodes at give mulighed for. De mange forskellige analysetilgange, der præsenteres i bogen, virker ikke koordineret ud fra et overordnet design, hvilket også viser sig ved, at der stort set mangler henvisninger eller anden form for relatering mellem de enkelte artikler i bogen.

Dette betyder dog ikke, at bogen ikke indeholder interessante resultater. Væsentlige resultater er således erfaringerne med anvendelsen af forskellige metoder til regionalisering samt den tilbagevendende påpegning af den selvstændige betydning af lokale organisatoriske forhold for partiets regionale udbredelse.

Søren Risbjerg Thomsen
Institut for Statskundskab

Alan Cawson, *Corporatism and Political Theory*, Oxford: Basil Blackwell, 1986, 174 s., 22,50 £.; Alan Cawson (ed.), *Organized Interests and the State. Studies in Meso-Corporatism*, London: Sage, 1985, 257 s., 9,95 £.

Studiet af interesseorganisationer og deres samspil med statsapparatet har i mange år udgjort et væsentligt studiefelt for politologien. Korporatisme debatten har udgjort en del heraf og har med varierende grader af succes forstået at sætte et ganske væsentligt præg på såvel den offentlige som den mere akademiske de-

bat. I de seneste par år synes korporatisme-debatten at have fået en opblomstring. En af de aktive forskere i denne opblomstring – eller måske er det bare en frisk og tiltrængt fornyelse – er Alan Cawson fra Sussex. Genstand for anmeldelse her er en monografi og en redigeret bog. Den første er overvejende teoretisk anlagt, den sidste overvejende empirisk.

Med *Corporatism and Political Theory* søger Cawson at placere korporatisme-diskussionen i en større sammenhæng og i relation til pluralistiske og neomarxistiske samfundsopfattelser. Som et skridt på vejen til en mere sammenhængende og teoretisk velfunderet opfattelse af forholdet mellem stat og organiserede interesser er bogen absolut tiltrængt og givende, men bogen demonstrerer samtidig nogle af de store problemer med korporatisme-begrebet, såvel teoretisk som empirisk.

Ambitionerne fejler ikke noget. Cawsons udgangspunkt er kritikken af de pluralistiske og neo-marxistiske teoridannelser med tesen om, »...that the corporatist perspective is something of a synthesis of those aspects of pluralist and Marxist theory which I think should be retained and elaborated« (s. 6). Sammenstillingen af de pluralistiske, marxistiske og korporative begreber for interesser, grupper, magt og stat er vellykket. For eksempel vises det, at det pluralistiske gruppebegreb er for inklusivt og det marxistiske for eksklusivt, når det skal anvendes til afgrænsning af de interessegrupperinger og konfliktlinier, som er centrale for forståelsen af de vestlige samfunds politikudvikling. Det viser, at grupper og interesser med fordel kan knyttes til deres relation til socio-økonomiske funktioner.

Cawson opfatter primært korporatisme som et fænomen, der knytter sig til strukturerne i samfundets økonomiske og politiske organisering og disse interessestrukturers relationer til staten og den statslige politikformulering. Dermed har han frigjort sig fra opfattelsen af korporatisme som et organiseringsprincip, der har afløst kapitalismen, og opfattelsen af korporatisme som en bestemt statsform. Med korporatisme som en form for interesseafvejning er relationerne mellem organiserede interesser og den statslige politikformulering og -implementering i fokus. Den uafhængige variabel for muligheden for dannelsen af korporative relationer er imidlertid graden af koncentration i struktureringen af interessegrupperingerne. At anvende korporatisme som en (succesrig) strategi er derfor betinget af dannelsen af bestemte interessegrupperinger, som det på kortere sigt ikke er muligt at frembringe fra statsligt hold. Korporatisme beskrives derfor flere steder som en »process of closure« (for eksempel s. 146). Disse overvejelser fører frem til Cawsons definition af korporatisme som »...a specific socio-political process in which organisations representing monopolistic functional interests engage in political exchange with state agencies over public policy outputs...« og som »...combines interest representation and policy implementation through delegated self-enforcement« (s. 38). Definitionen er måske ikke så indholdsmæssig fjern fra Schmitters snart klassiske definition, men har ikke dennes snært af etatisme og lægger desuden vægt på sammenkædningen af repræsentation og implementering.

Spændende er et kapitel om forholdet mellem korporatisme og stat, hvor Cawson forsøger at levere nogle elementer til en statsteori. Der argumenteres for, at

den statslige magt er baseret på evnen til at organisere og regulere sociale interesser. De korporative processer er i vidt omfang vokset frem som reaktioner på den stadige udvidelse af de statslige interventioner og som reaktion på tendensen til anvendelsen af sektororienterede politikker i modsætning til de mere generelt sigtende keynesianske politikker.

Denne sidste tendens har været medvirkende til opdelingen i makro-, meso- og mikro-korporatisme. Opdelingen er struktureret efter »policy-scope«. Såfremt den statslige politik sigter på at påvirke makrostrukturer, eksempelvis i forbindelse med national planlægning, mobiliseres funktionelle interesser med interesser knyttet hertil, og der vil kunne opstå en makro-korporativ interesseafvejningsstruktur. Tilsvarende er meso- og mikro-korporatisme knyttet til henholdsvis sektorinteresser og enkeltvirksomheders interesser. Opdelingen kan være rimelig som en empirisk kategorisering af statslige politiktiltag, men har næppe den teoretiske signifikans, som Cawson søger at tillægge den. Det er ikke helt klart, hvilket forhold, der er mellem de tre former for korporatisme. Nogle steder udtrykker skiftet i fokus fra makro- til meso- og mikro-niveau en historisk proces i efterkrigstidens vestlige samfund (for eksempel s. 124 f.), andre steder snarere et skift i den forskningsmæssige interesse (s. 78 ff.). Disse problemer går igen, når Cawson taler om mere eller mindre korporative samfund: det er uklart, om der hermed menes stærke makro-korporative træk, som i gennemgangen af Østrig, eller stærke meso-korporative træk uden korporative strukturer på makro-niveau (s. 78).

I et afsluttende kapitel, »Dualism and Democracy«, argumenterer Cawson for eksistensen af en »dualistisk« politisk struktur, hvor korporative strukturer tendentielt vil være dominerende inden for policyområder relateret til den økonomiske produktion, mens pluralistiske strukturer vil være dominerende inden for politikområder rettet mod forbrug. Endvidere vil der være en tendens til, at produktionsrelaterede spørgsmål interesseafvejes på centralt niveau, forbrugsrelaterede på lokalt. Denne diskussion fører over i en spændende diskussion om forholdet mellem den korporative og den parlamentariske kanal. Den korporative sammenkædning af repræsentation og implementering og korporatismen som en »process of closure« gør en eksplicit diskussion af korporatisme og demokrati nødvendig. Cawson når frem til at den politiske teori må acceptere sameksistensen af pluralisme og korporatisme. Hermed er diskussionen ikke afsluttet, den er først begyndt.

Cawsons bog er absolut et vellykket forsøg på at vurdere den korporative teori-bygning i et bredere politisk-teoretisk perspektiv, men demonstrerer også nogle af de problemer, som endnu står uløste. Jeg skal vende tilbage til en mere generel vurdering, men lad os først se lidt nærmere på nogle af de empiriske studier, som findes i *Organized Interests and the State. Studies in Meso-Corporatism*, redigeret af Cawson.

Cawsons indledningsartikel er i de fleste henseender en forkortet udgave af *Corporatism and Political Theory* og skal ikke omtales nærmere her. I en kort afslutningsartikel fremhæver Cawson, at det ikke er korporatismen som sådan, der interesserer, men snarere det bidrag, som korporatismens teori-bygning kan yde til forklaringen af »public policy-making« (s. 223). Hermed imødekommes noget af

den kritik, der altid har været fremført mod korporatismeteorierne, herunder som noget væsentligt den manglende evne til at fremkomme med frugtbare empirisk testbare udsagn. Som altid når en redigeret bog skal anmeldes, kan der ikke ydes de enkelte bidrag fuld retfærdighed. I det følgende skal nogle enkelte af bogens artikler omtales, med vægten på deres bidrag til forklaringen af »public policy-making«.

Atkinson og Coleman søger i »Corporatism and industrial policy« at bestemme sammenhængen mellem forskellige former for industripolitik og forskellige former for »policy network«. Det vises med udgangspunkt i to sektoranalyser af henholdsvis mejerisektoren og den pharmaceutiske industri i Canada, at der er en ganske nøje sammenhæng mellem bestemte interesseorganiseringer, bestemte mønstre for interaktioner med statsapparatet og bestemte former for statslig politik. Generelt finder jeg, at de mest vellykkede bidrag er den, der beskæftiger sig med forskellige former for sektorpolitikker, for eksempel Burgi, der beskæftiger sig med den britiske energisektor, Grant og Streeck, der beskæftiger sig med interesseorganiseringen i henholdsvis den tyske og britiske byggesektor, og Schneider, der sammenligner lovgivningen om kemisk kontrol i USA og Vesttyskland. I Schneiders artikel bliver det vist, at de meget forskellige udformninger af lovgivningen om kemisk kontrol i USA, hvor lovgivningen er omfattende, udefineret, skønmæssig og åben, og i Vesttyskland, hvor lovgivningen er begrænset, lukket og snævert defineret, kan henføres til forskellene i organisationstruktur og til forskelle i den parlamentariske behandling af lovene. I Vesttyskland er der således tale om et udpræget korporativt politik-netværk, mens netværket i USA er tættere på en pluralistisk struktur.

Med den stærke vægt lagt på sammenhængen mellem »policy« og »politics« kan det undre lidt, at Cawson i forbindelse med omtalen af erhvervspolitikken i *Corporatism and Political Theory* deler interventionsmåderne op i market-mode, bureaucratic mode og corporatism (s. 113) og dermed sammenblender politics- og policy-variablen. Endnu mere forundret bliver man, når den samme opdeling anvendes i forbindelse med den statslige indsats inden for de traditionelle velfærdsområder.

I nogle af de artikler i *Organized Interests and the State*, der befatter sig med makro-korporative strukturer, er jeg mindre overbevist om den korporatistiske teoribygningens specielle fordele. Dette gælder for eksempel Bostons artikel om indkomstpolitik i England og sammenhængen med fagforeningsstrukturen. Problemet er måske ikke så meget konklusionen og sammenhængen, men mere brugen af korporatismebegrebet. Noget tilsvarende gælder en artikel af Bonnett med en titel, jeg ikke kan lade være med at gengive: »Corporatism and Thatcherism: is there a life after death?«

Begrebsapparatet er ikke anvendt konsistent gennem alle bidrag; således er jeg ikke sikker på, at alle lægger samme vægt på integrationen af repræsentation og implementering, som Cawson gør det. Men det er heller ikke nødvendigvis afgørende. Bogens styrke ligger i præsentationen af en række solide og givende empiriske studier, der viser, at den fælles analyseramme samtidig kan rumme og fremkomme med frugtbare udsagn om de meget forskelligartede og komplekse fæno-

mener, som relationerne mellem stat og organiserede (økonomiske) interesser udgør.

Dermed er der også lagt op til en positiv vurdering af den udvikling i den korporative teoridannelse, som disse to bøger udtrykker. Navnlig afgrænsningen af teoriernes genstandsfelt til en »middle-range« teori, der vedrører bestemte relationer mellem organiserede interesser og staten, kan medvirke til en frugtbar teoretisk udvikling. For én, der ikke er en del af den »Korporative Internationale«, kan den megen tale om forskydningen fra makro- til meso- og mikro-niveau godt undre lidt: jeg har svært ved at forestille mig, hvorledes teorielementer kunne udsættes for en empirisk konfrontation uden at måtte relateres til et sektorniveau. Opdelingen i makro-, meso- og mikro-niveau kan derfor være relevant som et udtryk for »policyscope«, men bør nok ikke tillægges den teoretiske vægt, den får her. Behovet for en mere afklaret og eksplicit statsteori er markant og bliver da også påpeget flere gange af Cawson. Med det spor, som Cawson her har påbegyndt, vil det være muligt at relatere teorierne om korporatisme til andre teorielementer, som fokuserer på den politiske proces, for eksempel teorier om segmentering og sektorisering. I denne forbindelse er det vigtigt at fastholde, at en af styrkerne ved den korporative teoridannelse, som den optræder her, er sammenkædningen af input- og outputfaktorer. Dette aspekt fremhæves af Cawson ved at inkludere fusion af repræsentation og implementeringen i definitionen af korporatisme. Endelig skal det påpeges, at analyser af de gensidige relationer mellem den bureaukratisk-korporative og den parlamentarisk-legislative indflydelseskanal og dermed i sidste ende mellem korporatisme og demokrati er afgørende for en bredere forståelse af, hvad korporatismen er for et fænomen.

Peter Munk Christiansen
Institut for Statskundskab

Jens Dahl, *Arktisk selvstyre – historien bag og rammerne for det grønlandske hjemmestyre*, København: Akademisk Forlag, 1986, 216 s., 148,00 kr.

For første gang siden Hjemmestyrets indførelse i Grønland i 1979 foreligger der nu med Jens Dahls bog: *Arktisk selvstyre – historien bag og rammerne for det grønlandske hjemmestyre*, en samlet fremstilling af erfaringerne med Hjemmestyret som politisk og økonomisk magtfaktor i lyset af Grønlands indre samfundsudvikling.

Bogen består af fem hovedafsnit. Det første afsnit beskriver Hjemmestyrets historiske baggrund i forskellige – delvis overlappende – faser, gennem hvilke grundlaget for bogens efterfølgende afsnit bliver introduceret. Afsnittet beskriver i korte træk udviklingen frem til 1950, hvor Grønland har oplevet den første integration med den omkringliggende verden, og derefter »afkolonialiseringens« første fase fra omkring 1950 og frem til landsrådsvalget i 1971, hvor den nye grønlandske elite træder frem på Grønlands politiske arena og opnår støtte til et opgør